

گلیں وانوک ءنودر براں!

ہنچو کہ ماپیسری لیکچر ءگشنگ ات کہ شعر ءایند کہ توسیپ ءستاہاں ہوار مستریں چوزون انت کہ
آئی ءردانک ءرم ءجتا ءگستا کنت۔ چوپہ گشنگ ءرم ءردانک ء ہم بازیں تہر پہ وزن گشنگ بنت
چو کہ مر جز: ہماردانک کہ آئی ءتہاسنگ ءوزن بیت بلے پیش رد ءردنہ بیت

مقفی! اے ردانک مر جز ءچپ انت بزاں ایثی ءتہا پیش رد بیت بلے سنگ نہ بیت۔ ہے وڑا
ردانک مسجع ءمسبہ ہم ہنچیں ردانک انت کہ شعر ءگیگان کن انت۔ ردانک ءہے تہرانی پیش
دراشمس الرحمان فاروقی ءدگہ بازیں نگد کارے شاعری ءپجار ءچہ وزن ءسنگ ءدر کن انت ء
آہانی گشنگ ہمیش انت کہ ردانک ءبازیں نمونگاں ہم وزن ءپیش رد ہست انت۔ شمس الرحمان
فاروقی وتی کتاب ”شعر، غیر شعر اور نثر“ ءتہا شعر ءپجار ءچہ وزن ءپیش رد ءکش ایت ء
”اجمال“ ء”جدلیاتی لفظ“ ءسرا ایر کنت

اگاں ہورت بچارے گڑا فاروقی ءاے گپ حدے ءراست انت ہم پرچکہ ہر چز کہ ”پیش رد ء“
”رد“ ءسرا بیت باندیں شعر گشنگ مہ بیت بلے اگاں اے گپ سرجمی ءزورگ بہ بیت گڑا شعر ء
ردانک ءفرق ءتپاوت سرجمی ءہلاس بیت اگاں کہ شاعری ء”آزات لچہ“ ءرد ءپیش رد ءشعری
باسکانی کم ءگیشی ءپدا ”رم لچہ“ ءرد ءپیش رد ءسنگ ءہلاسی ءاے گپ حدے منینگ ہم، پدا
اوں شاعری ءسنگ ءوزن ءہلاس کنگ نہ بوتگیں گپے پرچکہ وزن شاعری ہما بچار انت کہ آئی ء

چہ ردانک ء جتا کنت البت فاروقی ء ”اجمال“ ء ”جدلیاتی لبز“ ء تصور ء لیکہ پہ ”شریں شاعری
 ء حائر ء شرانت کہ اشانی سرادیم ء گپ جنگ بیت۔ دومی ردانک ء رم ء ساچگ گوں شعری
 سنگ ء وزناں وت گوں رم ء زور کاری یے پرچکہ اے کاروت شعری سنج ء گمازانت پرچکہ وزن ء
 سنگ ء گر ء داری شاعری ء پڑانت ء ایشی ء ہماکت کنت کہ شعری سنج ء بود ء تب ء چاڑے بدار
 ایت۔

گلیں نودر براں! شاعری ء سنگ ء وزن ء ہمے معنانت ہمے کہ کش ء من ء معنانت بزاں ہنچو کہ
 تو نیادی ء چیزے زورے آئی ء حساب ء تو گوں وزن بزاں سنگ ء دیت ہمے شاعری ء اے کش ء
 من گوں، لہتیں تو اراں بیت کہ نیادی ء سیر ء نیم سیر ء کار ء کن انت کہ اشاں اردو ء ”بجر“
 انگریزی ء ”میٹر“ ء بلوچی غوث بہار ء اشاں ”دریاب“ ء نام داتگ۔ اے بابت ء غوث بہار
 سر جمیں کتابے نبشتہ کتگ کہ بلوچی اکیڈمی ء چھاپ کتگ۔ اے کتاب ء نام ہم ”دریاب“
 انت۔ ہمے دریاب یا بحرانی علم ء ”علم عروض“ ء گوش انت۔

اے علم چہ عربی ماں فارسی ء چہ فارسی ء بلوچی ء اتلگ، اگاں کہ کوہنیں بلوچی ء وتی جند ء دریاب
 بوتگ انت کہ بقول واحد بزدار آہانی سیادی گوں سنسکرت ء عروضی نظام ء گوں بوتگ، گوں
 عربی عروضی نظام ء گوں نہ بوتگ۔

اے عروضی نظامء سیادی گوں لہتس ہنچیں بے معنائیں لبزان انت کہ اے لبزانی ارزشت
معناء بدل ء گوں توار ء انت۔ ہمے بے معنائیں تواراں گوں شعر ء وزن ء سنگ کشینگ بیت۔

غوث بہار ء رد ء بلوچی عروضی دریاب چوش انت:

لاڑے لاڑے لڑے

لڑے لڑے لاڑے لڑے

لاڑے لڑے لاڑے لڑے

واجہ غوث بہار ء رد ء کوہنیں ء گیدی شاعری گوں ہمے دریاباں ساچگ بوتگ۔ وہدے کہ عربی
، فارسی ء اردو شعری عروضی نظام گوں دگہ لہتیں بے معنائیں لبزاناں گوں جوڑینگ بوتگ انت
کہ اشانی توارانی سر اشعر ء ماڑی مک کنگ بیت۔ اے دو، سے، چار، پنج، شش ء ہپت حرفی بے
معنائیں لبزانت کہ بندر ء عربی ء احمد بن خلیل ء شوہازاتگ انت اگاں احمد بن خلیل ء پد ہم
چزے بحر فارسی شاعر اں ء چزے اردو شاعر اں ایشی ء تہاگیشی آورتگ۔ بندر ء خلیل ء اے بے
معنائیں لبزچہ تواراں زرتگ ء جوڑکتگ انت ہمیشگہ شعر ء بحر ء دریابی جوڑشت توار ء سر انت
، نبشتہ ء لبز ء سرانہ انت۔

اردو، فارسی و عربیء عروضی تواریش انت: فاع۔ فاع۔ فعل۔ فعلن۔ فاعلن۔ فاعلاتن۔ مستفعلن
و دگہ ہنچیں تواری کہ شعرء بنیادء بنزیاہ انت۔ چوناسر جمیں دریاب 21 انت عربیء فارسی بازیں
دریابے اردوء کار مرزنہ بیت اے دریابانی پرشت و پرورش و سدء کچ و دریاب بنت، آسر جمیں
دریاب گشگ نہ بنت بلے اشانی تہا ہم شعر گشگ بیت۔

گلیں نو دربراں

آوکیں سبق و ماوانیں کہ دریابانی تواری چون گش انت بزاں اشانی باسک (رکن) دریابانی
رہند، سروک (حرکت) و اوشت (ساکن) چون کار کن انت؟

اللہء میارے